

Megjelenik hetenkint háromszor u. m. kedden, csütörtökön és szombaton.

Előfizetési díj:

Egész évre	10	frt.	o. 4.
Félévre	5	"	50 kr.
Évnyegyedre	3	"	"
Egy órára	1	"	"

Szerkesztői szállás:

belső s. n. utca 131. szám.

Kiadó hivatal:

Középutca Stein J. könyvkereskedése.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDÁSZATI LAP.

Hirdetési díj:

öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdíj.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22.) Haasenstein és Voglerner (Neuer Markt 11 szám.)

Pesten: Zeisler M. (Király utca 60 az.)

Nyiltéri cikkek

sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez címzendők. Előfizetés s hirdetés a kiadó-hivatalnál kezeltetik.

Előfizetési felhívás

„K. KÖZLÖNY”

1870-ki XV-dik évfolyamára.

ELŐFIZETÉSI DÍJ:

Egész évre	10	frt.	o. ért.
Félévre	5	"	50 kr.
Évnyegyedre	3	"	"
Egy órára	1	"	"

Az előfizetési pénzek kiadó Stein Jánoshoz (bél-középutcai könyvkereskedésébe) küldendők, hol a pontos szétküldésről gondoskodva van.

Adakozások.

Az erdélyi részek kir. biztosa ő nagyméltóságától következő sorokat vetlünk:

Tisztelt szerkesztő úr!

Elhunyt Tóth József színművész mostoha sorsban hátrahagyott családja felegelése végett huszonöt (25) frtót o. é. *) oly tiszteletteljes kéressel mellékelek, miszerint ezen összeget rendeltetése helyére eljuttatni sziveskedjék.

Tisztelettel maradván

Kolozsvárt, márcz. 28 kán, 1870.

Gr. Péchy.

A BATTHYÁNY-SZOBORRA és a Kolozsvárt felállítandó honvédeknek

Tisztelt szerkesztő úr! Kolozs megye folyó hó 21-dikén tartott bizottsági-gyűlése alkalmával a gróf Batthyány Lajos emlékszóbra és a kolozsvári honvéd zenekar felállítására alólírtak által megindított aláírási-íven a következő adakozások történtek: Grf Eszterházy Kálmán 20 frt, Korbuly Bogdán 20 frt, gr. Teleky Miklós 10 frt, Lészai Ferencz 10 frt, Komis Lajos 10 frt, Biró Pál 5 frt, Macskási Pál 5 frt, Lázár Alajos 10 frt, Szabó József 5 frt, Lészai Gyula 5 frt, Simai Lukács 5 frt, gr. Vass Albert 5 frt, Sehaubebank Károly 5 frt, Romoncai Elek 5 frt, Sebestyén Mihály 5 frt, Gyarmathy Miklós 5 frt, Szentiványi Gyula 5 frt, Winkler Frigyes 5 frt, id. Hiutz György 4 forint, Sikó Lajos 2 frt, Máthé János 2 frt, Halmágyi Sándor 2 frt, Agh Ferencz 2 frt, Szentiványi Ferencz 2 frt, Mohai Károly 2 frt, Nagy József 2 frt, Velics Lajos 2 frt, Pál Albert 2 frt, Herczeg Sándor 2 frt, Bokros Elek 2 frt, Gámán János 2 frt, Dörgö Albert 2 frt, Péchi János 2 frt, Csizsár József 1 frt, Bihari Károly 1 frt, Kabós Sándor 1 frt, Telegdi Károly 1 frt, Dózsa Sándor 1 frt, Sárkány József 1 frt, Boeskor Lajos 1 frt, Lucze Emil 1 frt, Pap László 1 frt, Vajda Sámuel 1 frt, Ferenczi László 1 frt, Günczi Lajos 1 frt, Horváth Kálmán 1 frt, Kozma Albert 1 frt, Szigethy József 1 frt, Nesztor György 1 frt, Orbán Sándor 1 frt, Tavaszi Miklós 1 frt, Csákány László 1 frt, Péterfi Domokos 1 frt, Véghe István 1 frt, Nesztor János 1 frt, Nesztor László 1 frt, Kőnczei Károly 1 frt, Tamási Sándor 1 frt, Máthé Gerő 1 forint; együtt: 198 frt o. ért. — A gróf Batthyány-szoborra külön: Simon Elek 10 frt, Mózsá Samu 1 frt, Kilyén Ferencz 1 frt; együtt: 12 frt o. ért. — A kolozsvári honvédeknek külön: Kilyén Ferencz 4 frt, Kilyén Samu 2 frt, Kende István 5 frt; együtt: 11 forint o. ért. — Mely összegeket ide zárva azon hazafiai kéressel tesszük át a tek. szerkesztő úrnak, miszerint a fennebbi két célra közösen tett adományok fele részét az egyik, a másik fele részét a másik célra, a külön adakozásokkal együtt, illető helyre eljuttatni sziveskedjék.

Kolozsvárt, márcz. 23-kán, 1870.

Sebestyén Mihály és Szentiványi Gyula.

Pest, márcz. 24. 1870.

(B.) A költségvetés tárgyalása be lévén fejerve, oly törvényjavaslatok kerülnek s kerültek már ma is napirendre, melyek kevesebb időt vesznek igénybe, nem azért, mintha kevésbé sürgősek vagy kisebb horderejűek volnának, hanem inkább azért, mert nem nyújtanak alkalmat csattanós mondatok alkalmazására.

Ma egy pár a budgettel kapcsolatos törvényjavaslat szavaztatott meg harmadzori felolvasás

*) Ez összeget a szerkesztőségünk részéről aláírt 5 frtial együtt, összesen 30 frt o. é., a tegnapi postával elküldöttük a „Hon” t. szerkesztőségének.

által. Ezek a felsőháztól érkeztek vissza, hova alkotmányos tárgyalás végett küldettek volt át.

Később a pénzügyminiszter terjesztett elő egy törvényjavaslatot, mely, mintán már nem remélhető, hogy az 1870 dik költségvetésről szóló törvény márczius utolsó napjáiig létrejöhöz, az indemnitát apr. végeig terjeszti ki.

Kétséget nem szenved, hogy az ellenzéknek a budget tárgyalása alkalmával követett eljárása rég gyanított, hogy ez fog bekövetkezni, de azért alig lehet valaki, kit aggodalom ne fogna el, látván, mennyire készek némelyek csupa párt tactikából az oly drága időt feláldozni.

A zárszámadások átvizsgálására kiküldött bizottság elterjesztése jövő szombatra van kitűzve.

Emlékezni fognak elapok t. olvasói, miszerint a baloldali némely élezeskedő tagjai ezen bizottság tagjait bátor férfiaknak neveztek.

Am legyen; ők valóban bátor férfiak voltak, mert nem reitettek vissza a nehéz munkától, s egy kimerítő tudósítást tettek le a ház asztalára. Most alkalmasint az ellenzék bátor férfiai fognak előállni, kik kényelmesebbnek tartották a kéz müben gúncoskodni, mint a munka terhét s az azzal járó felelősséget hordozni.

Azonban, az ellenzék maga sem fogja tagadhani, hogy ha azon elvet fogadta volna el a többség, mikép az 1868 diki zárszámadások majd csak akkor vétesenek tárgyalás alá, midőn a számvevőszék már fel lett állítva, a ház legfőbb kötelességének egyikét mulasztotta volna el.

Meg lehetnek erről győződve az illetők, midőn láthatják, hogy a számvevőszék felállításával hozandó törvényjavaslat még ma is oly stadiumban áll, hogy annak gyors életbeléptetése alig várható.

Holnap az indemnitát meghosszabbításáról szóló törvényjavaslatot kénytelen a ház szabályszerű tanácskozás minden phazisán átvinni, minél fogva a közelebbi ülések annyira igénybe veendik az időt, miszerint más tárgyat felvenni nem is lehetend.

A kolozsvári gázvilágítás tárgyában.

(r.) Minap közöltük lapunkban a hírt, hogy az országos Károli kórház felépítése céljából, a két-víz között megvett telket el fogják adni, minthogy az e végre nem alkalmas. Ugyanez alkalommal fölemlítők a Kolozsvárt létesülendő légszesz világítást, utalva arra, hogy annak folytán még ez év october havában nélkülözhetjük azokat a lámpáknak nevezett pislogó valamiket, melyek évek óta bosszantják a viláosság után sovárgókat, s mintegy szövetségben látszanak lenni az éj sötét szellemivel.

A kórház számára megvásárolt hely volt kismelve a gázfejítő gépezet befogadására szánt épületek fölállítására. Reméltük, hogy pár nap alatt hozzáfognak e munkához. Ugy is történt volna, ha városunk képviselő testületének szombati ülésén néhányan a „város bölcsői” közül nem szólaltak volna föl ellene. Hogyan? Talán akadt valaki, kinek a légszesz-világítás nem tetszik? Nem, épen nem, csak az időt nem tartják némelyek arra elérkezettnek, hogy Kolozsvár rég várt ékességét megkapja.

Egyik képviselő azt indítványozta: ne építsék a gázgyárt a két-víz között fekvő telekre, mert az több tekintetben káros befolyással lenne a közeli városrésze.

Ez indítvány sokakat és méltán meglett. Lássuk az indítvány támogatására felhozott érveket.

„A gáz elállítása nagy füsttel jár; a külmagyarutcai templomokat e füst rítul beszennyeznék; az érintett telek a városrészt közepén fekszik, s így ha a káznét netalán exploálna, nagy szerencsétlenséget okozhatna (ezt szónok példával is illusztrálta); az apparatusból kivezetett szagos víz, melynek a kis Szamosba kellene belefolyani, azt elszagosítaná, a kifolyáson alól iható sem volna!” (még tán mosásra sem lehetne használni.)

A füst hatalmát mi is előismerjük, jól tudjuk, hogy néha tűz nélkül is zavart okoz a halandó emberek között, s nagy kára volna az ekkleziának is, ha évenként be kellene meszeltetni a templom falát csupán azért a csekélységért, hogy egy évvel előbb kezdjük meg a gázvilágítást! Az is igaz, hogy a két-víz közt fekvő, előbb kórháznak szánt telek és épület környékén van egy-egy ház, az tehát nem pusztaság. Azután az ottani lakosoknak egy kis felvilágosodásért ki tudja,

mennyi köszén-füstöt kellene elnyelni, ha néha-néha a nedves lég ezt a földre nyomná!

Mily szánandók lehetnek a nagy városiak. Száz meg száz gyárral körülvéve, s reggeltől estig füstölőgni látják a magas kéményeket, és oly nyomorultak, hogy az utcákon, parkokban még a szunyog sem terem meg a ködös lég miatt! Hogy érezhetik magokat Buda várának lakói, a miniszterelnököt sem véve ki, hisz mindnyájan ismerik a gözsikló füstjét! De ezért még eddigelő senki sem akadott, ki e vállalatot le kíváná rántani, csak azért, mert nem szokott hozzá a füstöz!

A kétvíz-köziek nyomorúsága elviselhetlen lett volna, ha történetesen ott települ meg az a rettenetesnek képzelt gázometer, mert majd hátha nem éreznék az előkelő thea-rózsza, a szerény ibolyák és jáczintok illatát!

Hát a kis Szamos vizének elszagosítása!... Ez már nem csak nemzetgazdasági tekintetben lenne hátrány, hanem minthogy az emberek egészségére nézve is kártékony hatással lehetett volna, közrend-ellenes. Indítványozó szónok nagy vegyész, meg technicus lehet. Sokáig töprenkedtem azon: mi ronthatja és szagosíthatja el a folyamot a gáz készítésnél? Kitaláltam. Tanuló koromban magyarázta tanárom, hogy köszénből, fából, szóval csaknem minden szerves anyagból világító, jobban mondva, éghető gázt tudnak készíteni. A kísérlet alkalmával láttam azt is, hogy a göbrebe alkalmazott csőből nem csak légnem, hanem valami barna, olajfolyadék is szabadult ki, mely utóbbinak csakugyan nem volt kellemes illata. Ugy látszik, hogy az indítvány mellett felhozott érveknek is ez volt alapjuk. Nem kell oly hamar megriadni!

Az a gyakorlati porosz vállalkozó másként jár el, mint az iskola falai között experimentáló tudós. A vállalkozók sokkal praktikusabbak, mintsem azt a „szagos olajat” viznek ereszkék; föl fogják azt mind a legutolsó csöppig; nem csak a köszénből kifejtett gázt használják fel, hanem a rettegett olajnak is nagy hasznát veszik.

Hanem a képviselő testület mindezek dacára kimondá, hogy valahol a dézmacsür környékén állítsák föl a gázometeret. E szerint nem csak hónapokkal később fog az elkészülni, de tetemesen többé is kerülend. Mekkora távolra van a dézmacsür a két-víz közötti Wesselényi-féle háztól? mennyi csővel kell több, s így mily ok nélkül fogják elpazarolni a nagy munkát és sok költséget.

Mindez egy kis füstért, mely oly ablakon is betolakodhatnék, hol reá szükség nincs! Mert egyetlen megállható indoka ama indítványnak a szokatlan füst! E szerint el kellene tiltani a szeszgyárasokat is a szeszfőzéstől, ha tanyájokat épületek között merték felütni! Mert az bizonyos, hogy a gázfejítő apparatust sem fog nagyobb kellemtelenséget okozni e részben, mint Ábrahám vagy Mózes gazda gabona és faevő gépe.

Sajnos, felette sajnos, hogy e kérdés épen a mi képviselő testületünk előtt ért ily véget, hol oly egyének foglalnak helyet, kik világot láttak, és jól tudják: mi jó, mi célszerű és főleg mi lehetséges. Sok kárt okoztak a kevés kiállhatlan füst ellen harcolók; valószínű, hogy a gázvilágítás életbeléptetését sok időre vetették hátra. Méltán kérhetjük, mi célja volt a kórházigazgatósággal való alaudozásnak? a ministeri engedély kéérésének?

Felsőfejmegye, márczius 25. 1870.

Felsőfejmegyében a belkerület országgyűlési képviselője, Bartha, elhalván, új választás lett szükségessé, a többséget tevő választók pártja értekezletet tartván, Maurer Viktor alispánt, egy fiatal tehetséges, kedvelt egyént tűzött ki követjelöltül, ki deák-párti programmal felett meg a benne vetett bizalomnak. Maurer Viktor kitűnő tevékeny fia a megyének, kit a ragaszkodás és bizalom emelt az alispáni hivatalra, a volt főispán gróf Haller Ferenczel való összetűzést ő sem kerülheté el, minnek az lett következménye, hogy a boszus főispán az ő módja szerint öt hivatalából felüteszté, de a megyei képviselő bizottsánytól azt a fényes elégtételt nyerte, hogy a főispán eljárása helytelennek találtatván, hivatalába egyhangulag visszátették. Vannak a megyében olyanok, kik felfogni nem bírják, hogy miként lehessen valaki a személynek ellensége ugyan, de az ügynek barátja, s így haj-

landók lettek volna Maurert azért, mert a főispánnal ében állott, s ellenében némely ez ügyben helyes állásponton foglalt baloldaliakkal is egyet értett, a baloldaliak sorába számított, de a Hallerrel lefolyt viszály sem a baloldal, sem a jobboldal ügye nem volt, hanem az alkotmányos megyei életnek a főispáni túlkapasoktól megmontására való törekvés volt az, és a sikerre jutásért egykép állott érdekében mind a két pártbelieknek, s mi lehetett természetesebb, mint hogy Maurer a főispán eljárásait nem helyeselve, azok közé tartozott, kik a megye nyugalmát helyreállítani s biztosítani kívánták. De a baloldaliak közül némelyek, mégis Maurer Viktorhoz mintegy jogot formálva, nem tudnak megbarátkozni azzal, hogy ő a jobboldaliak jelöltje, valamint azzal sem, hogy ő, mint ilyen — meggyőződése ellenére — miért nem mondott baloldali programot, s ezért elránták szokott fegyverüket: a piszkolódást és gyanúsítást, mi azonban aligha segíthet ezúttal rajtuk, mert a kerület választói meg valának elégedve a Maurer deák-párti programjával, biznak benne és valószínűleg ő lesz a belkerület országgyűlési képviselője.

Kerkápolyi Károly államtitkár beszéde

(a képviselőház márt. 10-iki ülésében).

T. ház! Mindkét képviselő urnak adós vagyok válaszzal. Jókai barátom azt mondta (Zaj. Halljuk!), hogy azt csak mégis elismertem, hogy azoknak az itt legelőször mutatkozott honvédeknek öltönyei mungóból voltak készítve, a mi pedig ilyen meg ilyen rossz. Ezt nem ismerem el; hallottam, de nem ismertem el. Az igaz, hogy én annyira szakértő nem vagyok, hogy magam vizsgálata alapján arra meg merjek esküdni, hogy nem az volt; de azt tudom először, hogy a szerződés tiltotta, hogy abból legyen; tudom másodsor, hogy a minta, mely elő van adva, és melyhez alkalmazni kellett az öltönyeket, nem abból volt; tudom harmadsor, hogy ez átvételhez az átvételi bizottság tagjait a kereskedelmi miniszteriumnak részünkről hozzá intézett kérdés folytán tett intézkedésére az itteni iparkamra ajánlotta, és hogy az átvétel azok által történt.

Ha ennek dacára az öltönyök mégis azon anyagból készültek, és ily öltönyöket mégis átvett a bizottság, eziránt Isten és világ előtt sem engem, sem a miniszteriumot a felelősség nem terheli. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Ha a t. képviselő annak ellenére, hogy a szerződésben expressa voce meg volt tiltva, annak dacára, hogy utasításul volt a vizsgálóknak adva, hogy nem fogadható el ilyen anyagból készült öltöny, tudja és bebizonyítja, hogy mégis mungóból készültek az öltönyök, nem csak nekem tesz szolgálatot, hanem az országos kincstárnak is, mert a szerződésben az én kötelességem volt gondoskodni arról is, hogy büntetlenül ne történhesek ilyesmi, és jót állok érte, hogy ha megtörtént, nem fogna büntetlenül maradni. Én tehát tagadom, s ha a képviselő úr állítja, föl hívom a bizonyításra és jót állok annak következményeire az országos kincstár érdekében. (Helyeslés jobbfelől.) Ezt Jókai képviselő urnak.

Várady t. képviselő úr már tegnap szemrehányást tett a miatt, hogy a kerület elnevezése nem történt a régi kerületek szerint, sőt alakítása sem. Meg kell ismernem, a kerületek nem azok, melyeket az ország korábban ismert, ugyanannyi, de nem változatlanok ugyanazok. De nem hiszem, hogy akár a képviselő úr, akár pedig bárki e házban azért minket hibáztathatna; ha mégis megtörténhetné, kénytelen lennék a dunamelléki kerületek földképét felmutatni, s ha volna valaki, ki azt kíváná, hogy egy parancsnokság részére azon kerületeket, a régi kerületeket foglaltuk legyen el, akkor elismerem, hogy hiba, de katonai szempontból úgy alakítani meg a kerületeket, mint megalkottattak hajdan a ker. táblát illetőleg, mert tudomra más fontosságuk és sulyuk azoknak az országban nincs, azt nem tudám érteni. (Élénk derültség.) De jó; legyen, hogy a miniszterium az ügy érdekében a maga felelősségére tette e változtatást, azért kérjük is a jóváhagyást, vagy kérjük az ellenzést. (Főkiállítás balfelől: Nem történt bejelentés!) Engedelmet kérek, a bejelentés megtörtént épen az által, hogy a másként tett felosztást a budgetben kitűntettük; az által, hogy az új kerületeket nem kereszteltük azon névvel, melyet az előbbiek bírtak, tisztántűlt, tisztáninnival; az által, hogy a budgetben az új elnevezéseket kötelességszerűleg megteztük, a bejelentés tényleg megtörtént. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Hogy miért alakítottuk másképp a kerületeket, annak is megmondtam az okát; annak pedig, hogy miért nem neveztük a régi néven a kerületeket, oka egyszerű.

tilen az, mert nem akartuk ily úton — meg nem felelő neveket használva — félvezetni a t. ház, hanem olyanokat használtunk, melyekből a t. ház megértse a változást.

Mi a motivációt illeti, azt nem a törvény, de az ügy természetére állapítva azt gondolom, helyesen tettük, nevezetesen az előirányzatban a 21 dik lap után van egy tiszta üres lap, ezen felirattal: „Táblázatok a különféle illetékekről, melyek a költségvetés készítésénél alapul szolgáltak.“ Kövessük a kimutatásokat. A kerületekben ennyi meg ennyi hűz szöveget a gyalgóságánál és ennyi a lo-vasságánál, és így minden rovat motiválása egy-egy budgettételnek. A mi tehát hiányzik, csak a „mi-után“ szó, de ezt talán nem kell mondani. (Derült-ség jöbblel.) Második kimutatás a honvéd zászló-alkaj 32 társ-állomásairól a lakbér-osztályokba való sorozásáról. Hogy hány honvéd zászlóalj le-gyen, azt a törvény is megmondja, azt is meg-mondja, hogy mennyi illetéket szabad nekünk venni; annyit, mennyi a közös hadseregnél van megállapítva; ámde ott az egyes helyek szerint különféle lakbér osztályok; azt tehát, hogy az egyes helyek melyik osztályba tartoznak, ki kellett mutatni; itt van mert különben mindent annyit ta-láltunk volna kérni, mint Pesten és ez hiba lett volna, de itt ki van írva, hogy hol mennyi jár. Ki kellett továbbá tenni, hogy hányan tartoznak az első osztályba és hány van a másodikban és kiszá-mítani a szerint a lakbér illetéket. Ez mind így történt! Menjünk tovább; a tisztai honvéd illetékek itt vannak. Itt van, hogy mennyi fizetése van a tábornoknak, mennyi fizetése van más tisztaknak és minden egyes tétel ezen alapul. Ha mind e mellett még kell valami: ott van a végén a ma-gyarázat, a költségvetési tétel számításához, a mit épen mert ez éven tárgyalta legelőször a t. ház a honvédelmi költségvetést, szükségesnek vél-tem, jövőre már ezt is tökéletesen fölbálcognak fogom tartani. Első sorban a magyarazatot, szük-ségesnek tartottam épen úgy, mint a többi mi-niszteriumok az indoklást, mert ez ugyanaz, csak-hogy a forma más. Ámde minden miniszterium be-látása szerint választja a formát, melyben a maga indokait elmondja; mi e formát választottuk! (Élénk helyeslés jöbblel.)

Jókai Mór: Személyes kérdésben vagyok bátor felszólaló. Reményem, hogy nagyon szemé-lyes kérdésnek fogja találni a t. ház is azt, ha egyik képviselő azt mondja a másiknak, hogy nem mondott igazat.

Már pedig Kerkápolyi képv. társam mondta azt, hogy én nem mondtam igazat, midőn azt mondtam, hogy a mungó csakugyan mungó volt, és felhívott, bizonyítsam be ebbeli mondatomat, mert ellenkező esetre azt kell mondanom, hogy nem mondtam igazat. Én holnapig ki fogom kerestetni azon számát egy volt miniszteriális, nagyon libera-lis és nagyon kedvelt, a kereskedelemhez és ipar-hoz nagyon értő lapnak a „Pester Lloyd“-nak, melyben az volt írva, „miért volt mungó, honnan volt mungó, és hogyan mungóztatott be a mungó.“ (Nagy zaj. Kerkápolyi közbeszó: Ahhoz fogom intézni a felhívást.) Ezt sehol megcáfoltva a mi-niszterium által nem láttam, bátor vagyok azt a kérdést tenni, vajjon ugyanazon tény fölemlítése sárdobálás-e a mi lapjaink részéről, míg a kor-mánypárti lapok részéről bombons-dobálás. (Nagy zaj. A képviselők oszlanak. Felkiáltások: Szava-zunk!)

Magyar országgyűlés.

A képviselőház ülése márcz. 22-én.

Elnök: Somssich Pál.

Jegyzők: Szell Kálmán, Bujanovich Sán-dor, Jambor Pál.

A kormány részéről jelen vannak: Andrássy Gyula gr. Bedekovich K., Eötvös J., Festetics Gy., Gorove I., Horvát Boldizsár, Lónyay Menyhért mi-nisterek.

Több kérvény nyújtatik be s interpelláció is történik.

Tisza László: Benyújtja Gyéres és Eger-begy városok és ezenkívül még 13 mezőségi köz-ségnek a kolozsvár-brassói vasútvonalon az állo-mások elhelyezésére vonatkozó kérvényét azon ké-relemmel, méltóztassék ezt is az általa nem rég beadott tordai kérvény példája szerint a vasúti bi-zottsághoz oly módon utasítani, hogy netán e tárgy körüli tárgyalások alkalmával ezt is felhasználja.

A vasúti bizottsághoz utasítottatik.

Ezután ismét az interpelláció járta az állam-vaspályák állítólagos eladása s a dalmáciai felke-léssel járó költségek felől. Lónyay és Andrássy miniszterek külön megfeleltek Irányi és Miletics képviselőknél.

Ugyancsak Miletics Sztrozár a pénzügyi-miszterhez interpellációt intéz a limitáló szállítása és illetőleg eladása iránt a szávántuli Zágráb vár-megye és Karlovicz sz. kir. városa névze.

Ezen interpelláció a pénzügyminiszterrel közöl-tetni fog.

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter: T. ház! Van szerencsém a következő törvényjavas-latokat az indoklással együtt a t. ház asztalára letenni: 1-szer a törvények kihirdetését szabályozó törvény egyik szakaszának módosításáról, a 2-ik szől a felelősségi bíróságok létszámának megállá-

pításáról, a 3-ik a polgári perrendtartás némely szakaszainak módosításáról. (Helyeslés.)

Mivel ezek igen sürgősek, nagyon kérem a ház igen t. elnökét, méltóztassék annak kinyoma-tása iránt mielőbb intézkedni; s azután a t. ház beleegyezésével tárgyalás végett az osztályokhoz utasítani. (Helyeslés.)

Elnök: A mi a kinyomatást illeti, az iránt intézkedni fogok; ha pedig a t. ház kívánja, az osztályokhoz fogom utasítani. (Helyeslés. Közbe-szólás a baloldalon: Nem is lehet azt megtagadni.)

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter: T. ház! A multkor Buttyán László képv. ur intézett hozzám interpellációt arra nézve, ha vajjon azon rendeleteknek, melyeket az urbéri ügyekben Erdélyre nézve kibocsátottam, hatálya kiterjed-e Krasz-na, Közép Szolnok és Zarándmegyére és Kővár vidékére, vagyis az ugynevezett partiumokra?

Arra válaszul t. ház az, hogy miután az or-szágyűlés mindkét házától nyert fölhatalmazás folytán a törvénykezés tárgyában csak Erdélyre szorítottam, az én rendeleteim hatályát azon területekre, melyek noha Erdélyhez tartoznak, de 1861-ben Magyarországra reincorporáltak, kiter-jeszteni nem lehet.

Azonban épen annak következtében aggodal-mak merültek fel. Mivel t. i. ezen partiumokban ugyanazon jog és urbéri birtokviszonyok fejlőd-tek ki, mint Erdélyben, s melyek lényegesen kü-lönböznek a magyarországi jog- és birtokviszonyok-tól: azon aggodalom támadt, hogy ezen birtokvi-szonyok felett a pesti kir. tábla ítélt, tehát oly bi-róság, a melynek tagjai talán az erdélyi jog- és urbéri birtokviszonyokkal nem ismeretesek, — ez nekem kötelességemül telte, hogy ezen aggodalmak megszüntetésére törvényjavaslatot készítsek, mely-nek két pontja van.

Első az, hogy az ugynevezett partiumokban felmerült urbéri tagosítás és arányosítások felett a felelősséget ne a pesti kir. táblához, hanem a maros-vásárhelyi táblához történjék, és másodsor adassék nekem felhatalmazás az iránt, hogy ezen jog- és urbéri viszonyok tárgyában Erdélyre néz-ve kibocsátott rendeleteimnek hatályát egyúttal ezen partiumokra is kiterjeszthessem.

A mennyiben az aggodalmak megszüntetésére ezen intézkedésnek első részét, t. i. azt, hogy ezen perek a partiumban felelősséget, a pesti kir. táb-la helyett, a maros vásárhelyihez menjenek, fele-slegesnek találna a t. ház: én kijelentem, hogy ahhoz nem ragaszkodom; azonban minden esetre ténylegesnek tartom kimondani azt, hogy a partiumban létező jog és birtokviszonyok felett ugyan-azon szabályok alapján ítélnének a bíróságok, mely szabályok Erdélyre nézve érvényesek. (Helyeslés.)

Megnyugtatóul csak annyit vagyok még bá-tor megjegyezni, hogy noha az erdélyi szabályok-nak Magyarorszában érvényük nincsen, mindam-mellett a pesti kir. tábla a hozzá feljött urbéri perekben, motu proprio, tehát a miniszter utasítása nélkül, azon szabályok értelmében járt el, melyek a magyar törvény szerint egyáltalában nem alkal-mazhatók ily viszonyokra; de hogy a bíróságok tagjai saját lelkiismeretükkel küzdelembe ne jöj-jenek, okvetlenül szükséges kimondani, hogy a partiumban létező urbéri perekben az elintézés azon szabályok szerint történjék, melyek az ana-log erdélyi viszonyokra nézve léteznek. Ajánlom a t. ház figyelmébe. (Helyeslés.)

Buttyán László: A mennyiben az igen t. igazságügyminiszter ur kijelentette, hogy az urbéri perekre vonatkozólag a partiumokban az 1854. június 21-iki nyiltparancs rendeleteit kívánja ér-vényben tartani, az 1868. évi october 12-iki uta-sításban foglalt változásokkal — az adott válasz-szal meg vagyok elégedve.

Horvát Boldizsár igazságügyminiszter: Így értettem én a dolgot.

A válaszat a ház tudomásul veszi.

Elnök: Előterjesztésére a képviselőház a függő államadósságok ellenőrzésére vonatkozó tör-vényjavaslatok módosítványát az osztályokhoz uta-sítja.

Kautz Gyula a pénzügyi bizottság előadója: Jelentést tesz először Patrubby Gergely azon in-dítványa felett, melyben azt kéri, hogy a képvise-lőház a fenyítő törvényszékek céljaira szükséges vegyészeti műterem kellő felszerelésére a budget-ben felvett 3000 forint helyett 5000 forint szavazzon meg.

Jelentést tesz továbbá Pest sz. kir. városa törvényszéki bírának fizetései javítására nézve benyújtott kérvénye felett.

A jelentések kinyomtatása elrendeltetik.

Következik a napirenden levő tárgy.

A nyugdíj-kérdés feletti vita tegnap befejezte-tett, csupán csak az indítványozó, előadó és mi-niszterek szólhatnak még.

Ghyocy Kálmán: Azt kívánja, hogy elő-ször nyilatkozzék a pénzügyminiszter, a mennyi-ben a zárszót mint indítványozó magának vindi-kálja.

Ez nagy vitát idézett elő és alkalmat adott a házszabályok magyarazására.

A vitában résztvettek: Ghyocy Kálmán, Ló-nyay Menyhért pénzügyminiszter, Halász Boldizsár, Elnök, Madarász József.

Szóltak még Kautz Gy. Lónyay M. részle-

tesen kimutatja a javaslat helyes és méltányos voltát.

Következett 5 percnyi szünet után a név-szerinti szavazás, melynek eredménye következő: Igennel szavazott 169, nem mel 127, elnök nem szavazott, távol volt 133.

A többség tehát a központi bizottság véle-ményét elfogadta és a nyugdíjakra vonatkozó 2.700,000 forint megszavazta.

Megszavaztatott ezután még a pénzügyi-miszterium budgetjénél néhány tétel.

Tárgyaltatott Deák Ferencnek azon indítvá-nya, melyben az alsóbbrendű hivatalnokok és szol-gák fizetését 20%-val felemeltetni kéri.

Deák Ferenc indítványa ellenében a p. bi-zottság javaslatát pártolja, mi a ház által el is fogadtatik, s e szerint a kisebb hivatalnokok fizé-tése csupán bizonyos schema szerint fog emelteni.

Elfogadtatott a pénzügyminiszter azon javas-lata, mely a pénzügyminiszteri hivatalnokok fizeté-seinek javítására vonatkozik.

Lónyay Menyhért pénzügyminiszter meg-szavaztatni kívánja még az államszámvevőszékre előirányzott 80,000 forintot.

A ház e kérésnek nem ad helyt, hanem előbb a p. bizottsághoz utasítja. Hosszas vita támad még a legközelebbi ülés napirendje iránt.

Elnök: E vitának azzal vet véget, hogy ma és holnapra a pénzügyi bizottság és az osztá-lyok tagjait osztály-ülésre hívja egybe; így tehát holnap lesz ülés.

Tordamegye közig. főbirájának Miksa Eleknek a márcz. 14-kén tartott bi-zottsági gyűlésén felolvasott jelen-tése, a megye közegészségi, közzag-dásági és közbiztonsági állapotáról.

Tekintetes képviselő bizottsági! Habár me-gyei keblü ügyeink a mult bizottsági ülés óta nem sok új anyagot nyertek az akkori helyzet meg-változtatására, mégis vannak fontos tárgyak, melyekről előadásomat a tek. képviselő-bizottsági-nak következőkbe vagyok szerencsés alázasos tiez-telettel előterjeszteni.

1. Közegészségi ügyünk, a megyei főorvosi jelentés szerint, a mult bizottsági ülés óta lefolyt időszakban mitsem változott, az általában meg-nyugtató és kielégítő — bár a rendkívüli lágy és egy pár hét kivételével — szokatlan, gyenge idő-szaknak, ködös, hűvös nedvessége, a légző szer-vek életműveit keményebben támadta meg s a tü-dő hártya és tüdőlobok gyakoribbak voltak, s a gyermekeknek is a hőskurut előállott; de a ritkán észlelt tartós mostoha időjárás dacára, sem ezen, a gyermekkorú kintöz betegség, sem más nemű kó-rok sehol járványokra nem emelkedtek.

A nyilvános közkegyházban a mult 1869 dik egész évben ápolgatott összesen 645 beteg, 400 férfi, 245 nő, ezek közül bujatesnyes volt 201, 107 férfi és 94 nő. Meggyógyult 546 beteg, 343 férfi, 203 nő. Bujatesnyes 182 beteg közül 96 férfi és 86 nő. Meghalt 37 beteg, 22 férfi, 15 nő, ezek legnagyobb része elhanyagolt tüdőlob és tüdősor-vadás, hagymáz, vízkór- és vérhasban gyógyítha-tatlan felmondott és haldokló állapotban keresek a kórházban menhelyet és nehogy az utczán hall-janak el, az intézet rendelkezése ellenére fölvetettek.

A mult 1869 dik év végével maradt a kór-házban 50 beteg, 28 férfi és 22 nő.

A hasznos házi állatok között semmi olyan epizotia nem mutatkozott, mely orvos rendőri szá-bályok felállítását és életbeléptetését igényelte volna.

2. Közzagdaszatunk az őzi szokatlan sok esőzés által némileg hátravetett: ugyanis az ősz-vetésre elkészített szántóknak mintegy 15/100 töljja vetetlen maradt, 50/100 töljja nagyon késői és így alig 35/100 töljja van teljes erejében: miután azon-ban, dacára a 26—27 foku január—februári hi-degnek, mitsem szenvedtek, kedvező tavasz folytán földműves osztályunk jó reményeket táplálhat.

A szőlők sorsa még bizonytalan, melyeknek egy a felette sok nedv, mint a szokatlan nagy hi-deg, elegendő hó hiányában, könnyen árthatott.

A barackfák mindkét nemei nagyon szen-vedtek; ellenben a gyümölcsfák más nemein még eddig kár nem észlelhető.

Szénaterméshez a föld teljes átázása folytán a legjobb reményeink lehetnek, szükséges azonban a tavaszi nedvet fölhasználni és a kaszálóhelyeket az étetéstől, tapátástól megkímélni, nehogy egy beállható tartós szárazság ezen nevezetes gazda-sági czikkben vetett reményeket megsemmisítse.

Megyei iparunk egyik legnevezetesebb czik-ke: a tutajfa-készlet, a keleti havasokon lévő ke-vés hó miatt csekély haladást tett, mi a tutajfa árát az idei évben emelni fogja.

3. Szellemi ügyünk, ha egyszerre nem is nagy, de haladást már tett: ugyanis az oktatás-ügyi magas miniszterium által a megyénkben még ki nem nevezett altanfolygató helyett, egy a felső, mint az alsó kerületben, egy-egy iskolai tanács neveztetett ki, a felső kerületre Gámán Károly, az alsóra nézve Moga László személyében, kik rendes napidij mellett az iskolákat és tanköteles gyer-mekeket számba vették és a községeknek a nevelés-ügyi szabályszerű intézkedések megtételére, az első intést meg is adták.

Schol sem óhajtanóbb, mint ezen a téren a deák monda teljesülése, „hogy a kezdet már fél siker,“ mert néplink gyors és okszerű nevelésétől függ szeretet hazánk jólléte és van föltételezve jövőnd fölvirágzása.

A Torda városában létesítendő reáliskola is a valósláshoz közelebb áll, miután a magas bel-ügyminiszterium a megye alkertületében e czélra tervezett egyenes adó forint utáni kros rovattalt 10.000 forint értékig folyó évi február hó 18 dikáról 2567. számok alatti kegyelmes leiratával helyben-hagyni méltóztattott; ehhez már csak erős akarat és élén ügybuzgó és szakértő egyén kell, hogy Torda várossa, a szó teljes értelmében, egyik legmonu-mentálisabb épületet a hasznos művelődésnek mielőbb fölemelje és megnyissa.

A torda aranyosszéki fiók gazdasági-egylet megalakítása is mielőbbi kilátásba van helyezve, alapszabályai már készek és csak 100 alapító tag aláírása kívántatik, hogy megerősítés végett a ma-gas belügyminiszteriumnak fölterjesztessék.

Imé, tisztelt bizottsági! csak 3, de mind-egyike oly nevezetes, akkora horderejű tárgy, mely-lyek jótékony következményeit, ha tán az őrege-bek közül kevesebben, de utódaink élvezni bizo-nyosan foghatják. (Folytatása követik.)

Előfizetési fölhívás

„a Székelyföld“

ezimű nagy képes vállalat V-dik köte-tére.

Midőn fenczimzett munkámnak megírásához kezdtem, s midőn annak kiadására elhatároztam magam, öntudatával birtam mindazon nehézségek-nek, melyeket leküzdenem kellend; de egyszers-minde keblemben élt azon lelkesítő meggyőződés is, hogy a munka, melyre élttem szebb korszakát szenteltem, nem lesz eredménytelen s a cél, mely-ért a küzdőterre elhatározottan kiléptem, méltó ar-ra, hogy a nehézségekkel, bármily nagyok legye-nek is azok, férfiasan szembeszálljak. Hogy ily küzdelem nem volt önkéllji, azt a már eddig megjelent négy kötet tanúsítja; hogy a cél men-nyiben lett megközelítve, s hogy a felvállalt mun-ka szellemi értéke mily mértékben felelhet meg az igényeknek? azt megbírálni mások feladata; de mindenesetre azon méltánylat, melyet a sajtó és a közönség részéről kinyerni szerencsés voltam, elég ösztönt nyújt nekem arra, hogy munkám hátra le-vő részét is bevégezni igyekezzem, azon hitben, miszerint az, egy ideig legalább, a honisime terén egy mélyen érzett hiányt fog betölteni.

Ez okból sajtó alá rendezem fenczimzett munkám V-ik kötetét is.

E kötet Aranyosszéket, a Székelyszékek utol-sóját, a székelyek hősiességének e jutalom-terüle-tét, az ő Székelyföld ezen szép gyarmatát fogja tüzetesen, az eddig követett modorban tárgyalni; de mivel e szék kezdetben jóval terjedelmesebb volt, eredetileg e székhez tartozván mind az, mi az aranyospor mederben hőmpölygő Aranyos közt folyása és a Maros völgye e tájra eső része kőzt fekszik; azért én ezen később elkebelezett része-keket is leírásom körébe foglalom, sőt a Maros völ-gyének azon átmeneti részét, a mely Marosközék déli határáig terjed, vagyis a közép Maros völgyét is tárgyalásom alá veszem, s ekként e kötet nem fog kizárólag a ezoros értelemben vett Aranyos-székekkel foglalkozni, hanem magában foglalandja a közép Maros emlékdús terét, Radnóth és M.-Uj-vár környékével; tárgyalva lesz abban az egykor Aranyosszékehez tartozott Toroczko vidéke, bérezes kis honunknak e legszebb, legérdekesebb völgye; magában foglalandja Torda vármegyének az Ara-nyos völgyébe eső részét Gerend, Gyéres és Eger-begygyel, sőt befejezésül, — mert az utast egész-en Kolozsvárig szándékom kalauzolni — Torda városának is kimerítő régészeti és történelmi is-mertetését fogja nyújtani.

Ily pótlékok által e kötet is az előbbieket ter-jedelmét nyeri, s körülbelül 25—30 nyomott ívet fog tenni, diszes illusztrációit pedig 5 nagy önálló, és közel 50 szövegkép fogja ékíteni, melyek mind jobb művészeink kezei közül kikertült eredeti ké-pepek lesznek. Az elvet, — miszerint költséges mun-kámnak olcsón való megszerezhetését a tisztelt közönség részére lehetővé tegyem — ezután is feltartani óhajtván, előfizetést nyitok a Székely-föld „Aranyosszéket, Toroczko és Tor-da vidékét“ tárgyaló V-ik kötetére, még pedig: Bérmentve küldendő füzött példányra 2 forint. 50 krral. Bérmentve küldendő füzött diszkötést példányra 3 forint 60 krral. Gyűjtőnek 10 példány után tiszteletpéldánnyal szolgálom.

Ezen kötet folyó évi aug. hó végére fog el-készülni, miért az előfizetéseket kérem Pestre, Ráth Mór könyvkereskedéséhez czimzeten aug. 15-ig beküldeni.

Hazafias bizalommal kérem fel az irodalom minden pártolóját, s főleg a közvetlenül érdekelt aranyosszéki székely testvéreket, Torda és Toroczko város lakóit és nevezett törvényhatóságok tisz-telt előjáróságait arra, hogy jó példával előlmen-ve, a közönség figyelmét közérdeklő munkám pár-tolására fölhívni sziveskedjenek; hisz épen a ho-nisimének eddig oly kevéssé méltatott, pedig any-nyira lényeges irodalmát látjuk napjainkban nem csak feleledni, hanem az iránt a művelt közönség

és testületet pártfogolását, támogatását országser-
te örveudatosan ébredezni; látjuk, hogy vármegyék
s egyes városok is monografiájuk megírására ju-
talmakat tűznek ki, azok kiállításai költségeire je-
lentékenyebb összegeket szavazzak meg; miért a
közérdekeltség ily szebb jelenségei között nem hi-
hetem, hogy egyedül az én — e terén úttörőként
megjelent, s annyi munka és oly sok áldozatokkal
teljesen ön erőmön létrehozott — vállalatot iránt
közömbös lehessem olvasó közönségünk, s érdek-
lenek a közvetlenül érdekelt vidékeknek lakói;
nem hiszem, hogy a szellemi munkának készsé-
ges és kötelességszerű nyújtása mellett eddig is
csak nagy anyagi áldozatokkal fenntarthatott köz-
érdekű vállalatokat pártolásihiány miatt megbuk-
ni engednek. Azért felhívom a t. közönség haza-
fias figyelmét, az általam kitűzött hazafias cél tá-
mogatására, mert az egyes — bármily elszánt le-
gyen is küzdelme — gyenge, s nagyobb cél csak
összetett erővel érhető el.

Pest, 1870. febr. hóban.

Orbán Baláza.

ÚJDONSÁGOK.

(—) A múlt vasárnapi felolvasáson Dr. Enez
Géza csinos értekezést tartott az „ember hajá-
ról“ mely általános tetszést aratott. Csupán az
előadói modorra nézve kívánjuk megjegyezni, hogy
néhol a halk beszédet alig hallhattuk. Szabó
Károly tekintélyes tudásunknak „Heltai Gás-
pár kolozsvári nyomdájáról“ tartott fel-
olvasása gondosan volt átdolgozva, arról is elismé-
rőleg kell megemlékeznünk. K. Papp Miklós
útinaplójából olvasott fel egy töredéket a „Ceres“
csavargószövegről. Ez a szerencsétlen „Ceres“ tehát
nem hitt a jóslatnak, a régi római szokás ellenére
is kétes hullámokra bocsájtozott. Mi lett a vége?
Egy esomé hánykolódás után hajótörést szenvedett.
Nem tartjuk feleslegesnek egyes hullámok
fotografiáját adni, hogy következtethessen az olva-
sól, milyen zavaros lehetett a teger. Midőn a leg-
nagyobb vihart festé, így színezett a felolvasó:
olyan vihar volt, hogy a teritéket leránta aszta-
lunkról, s mi több, még az ágyból is kivetett!
Ugy látszik, a hajó alkatrészeit is ismeri, mert
a hajóskapitány, ki, dicsekvés nélkül legyen mon-
dva, jó barátja volt, beavatta a titkokaiba (minő nyel-
ven történt a magyarázat?) főleg a hajótörést tartá
meg jól emlékeztetve, midőn így szól, hogy ha
szerencsés szél fúj, a csavargószöveg nem szük-
ség oly nagy mennyiségű szöveget (!) (jó hogy
nem photogent) használni, mint máskor. De ez
csak még határozta a mint mondá annak a mit
irt. Mit szólasz hozzá Hugó Viktor? — A Fény
felolvasása, minthogy arra nem jutott idő, elmaradt.

(—) Szász Béla jövevű írónk a „Székely
Hírlap“ szerkesztéséről visszalépett és helyét
Horváth Gáspár foglalja el.

(—) A hidkapu lebontását tegnap megkez-
dették. A nehézségek dacára is, a munka gyorsan
halad.

(—) Megjelent és szerkesztőségünkbe bekü-
ldetett a Petőfi „Hóber kötele“ német fordításban,
Müller Eugentől. Ajánljuk a közönség figyel-
mébe.

* Közlebbi számunkban kijelentettük volt:
hogy elhunyt jeles zeneművésztünk Ruzicska hát-
rabagotny özevegye javára adakozásokat fogadunk
el. Mintán arról értesítettek a család részéről, hogy
a t. özevegye nincs elhagyatott állapotban, és segé-
lyezésre nem szorult, említett jóakaratu felhívásun-
kat ezennel visszavonjuk, s a segélygyűjtést meg-
szüntetjük.

(—) Nagy Jakab tilinkó művész tegnap tar-
tá meg búcsu hangversenyét. Ez alkalommal még
egyszer közönségre eljátsza a „veleencei car-
neval“ mivel ujozag zajos tapsra ragadta a zsu-
folt házat; „Nagy pénteken mossa“ „Zöld
vetésben énekel“ és „Befordultam a
konyhába“ című népdalokat Salamon János ze-
nekara kíséretével szintén nagy hatással adta elő.
A tilinkómaster emléke soká feledhelen lesz kö-
zönségünk előtt azon éldvns hangversenyéért me-
lyekben oly elragadón, oly meghaton kezelte hang-
szerét.

(—) Holnap egy igen érdekes újdonság: Of-
fenbach egyik legjelesebb operette-je „A két
szakállu herceg“ kerül itt először színre.
Ajánljuk a t. közönség figyelmébe.

(—) Nevezetes okmányt találtak a bécsi ud-
vari okmánytárban. Tartalma a Cetinben összegyűlt
horvát főrendek nyilatkozata Ferdinánd cseh ki-
rályhoz, kit horvát királynak elismernek. 1527
január 1-én íratott. A rajta levő pecséten az a ne-
vezetes, hogy „horvátországi királyi“, míg a hor-
vát karok egyéb okmányoknál mindig a szlavoniai
pecsétet használták.

(—) Deák Ferencnek az orthodox zsidók
Frankfurtból, Londonból, stb. özveszen husz hely-
ről táviratilag nyilvánították köszönetüket, a vallás-
szabadság érdekében indítványozott és a képviselő-
ház által elfogadott határozati javaslatáért. Ma a
magyarországi orthodoxok küldöttsége fejezé ki
nála báláját az említett eljárásért.

(—) A múlt csütörtökön tárgyalattott az es-
küdtasék előtt a Gullner. Ágai féle sajtópör.
Ágai 8 szavazattal 4 ellenében felmentették.

(—) A párizsi rendőrfőnökség a napokban
levelet kapott, melyben egy lakatos följelenté ma-
gát, hogy mintán neje folytonos iszákossága által
már minden vagyonát elkölölte, s különben is
tűrhelenné tette életét, először nejét aztán ma-
gát meg fogja ölni. A nő holt testét — jegyzé meg —
szállásán, saját hulláját pedig a Versailles felé veze-
tő ut mellett találandják meg. A rendőrségnek
rögtön meglett intézkedései folytán a levél tartal-
ma csakugyan valónak bizonyult be. A lakatos
halva találták, a nő pedig végvonaglásában, mind-
kettőt a mondott helyen. A kétségbeesett férj ka-
lapács ütessel zuzta szét az iszákos nő fejét.

(—) A becsületesség jutalma. T. gróf egy
csomagot vesztett el, melyben tízezer forintnyi
bankjegy volt. Egy hordár — a 12. számú —
megtalálta s visszaadta az értékes csomagot, mire
a gróf úrtól 1., mond egy forintot kapott becsü-
letelessége jutalmául. Valószínűleg ebből okult az
másik becsületes megtaláló, ki Budán egy fogadó-
ban egy urnak szobájában felejtett 700 frtra szó-
ló takarékpénztári könyvecskétjét megtalálta, mert
az ugyan (akár hogy keresték) nem adta vissza.

(—) Doktor Rau a nemzetgazdaság és pénzügy-
tan hírneves tanára Heidelbergben múlt pénteken
f. hó 18-án meghalt. Már 1852 ben megülte 50
éves tudóságát és két év előtt meglünnepelte 50
éves tanárságát. Élete végéig erőteljes ember volt.
A heidelbergi egyetemen 1822 óta tanított.

(—) Közlebből Budán az Áttila utcában
két favágó összeveszett s az egyik, fejével egy
föbe ütötte a másikat, hogy az életveszélyes sebet
kapott. Midőn a tettest befogták, az őrszobában
fel akarta magát akasztani, de az őrt álló darabont
által megátóztatott szándékában.

— Beküldetett a „Kolozsvári Közlöny“ 36-
dik számának „Újdonságok“ rovatában Benel
Arthur és Csulak Berta menyegzőjét nevezetes-
nek és megjegyzést érdemlőnek tartja a tudósító
egyebek mellett azért is, mert tudtával ez volt az
első vegyes házasság, mely az 1868-ki 53 k. t. cz.
11 dik § nak érvényt és kifejezést adott, midőn a
kath. völegényt unitárius szép menyasszonyával
unitárius pap esketék egybe, s kérte rajok Isten
áldását. Ez előttünk is feltrúó lévén, még pedig
nem azért, hogy így történt, hanem azért, hogy az
idézett t. cz. csak két év után nyerhetett gyakor-
lati kifejezést, végére jártunk s hiteles forrásból
értesülünk, hogy már több hasonló esketés történt,
sőt a helybeli plebánia azon eddig szokatlan eljá-
rást is követte, hogy a kibirdelési bizonyítványt
maga kiszolgáltatta, a mi csak dícséretre válik
és simulékonyaságát tanúsítja. Valóban ideje is,
hogy kölesönös türelemmel és szeretettel viseltes-
sünk egymás iránt.

— A „Kolozsvári Közlöny“ idei 36-ik szá-
mában a sárdi ref. egyház gondnoka némi adako-
zások közhírre tétele alkalmával említést tesz, egy
azon templomban „szürke gránitkőből“ felállított
szószékéről. Hogy a majd századok múlva működő
régiségbuvároknak megkönnyítsem az ezen állítás-
ból eredhető kételyeit; szükségesnek látom azon
geognosticai kiigazítást közzé tenni, hogy igen csi-
nos és izletes szószékünk nem szürke gránitból,
de igen a sárdi kőbányában kitűnő minőségben
előforduló „kárpati homokkőből“ készítettet. Ugy,
egy édes koma! nem mind gránit a mi szürke. D.

(—) Az eperjesi joghallgatók segély egylete
ez iskolai év második felére is megalakult, még
pedig elnökké Pólya Béla, választmányi tagokká
lettek: Csatáry Béla, Dukus Ernő, Helmecey Béla
(pénztárnok), Kókics János, Nádaszky Zsigmond,
Rück Gyula (másod pénztárnok), Zsembery Kál-
mán (titkár), Zsiros József (alelnök). A segélyezés
továbbra is készpénzzel, helybeli és vidéki ügy-
védi irodái és nevelői alkalmazásrai ajánlás stb.
által történendik. A helybeli és vidéki ügyvéd urak-
nak, s illetőleg tisztelt szülőknek szives figyelmét
főképp ez utóbbi pontra hívja fel a választmány
megbízásából: Zsembery Kálmán, s. e. titkár.

— A piaci templom környezete megváltásá-
ra részleteket fizettek 1839 ben Benigni Soma 5
frt, Csiki és társai 10 frt, gr. Eszterházy Mihály
25 frt, Filep Samu 5 frt, Folly Mihály 50 frt,
Fröhlich Frigyes és fia 50 frt, dr. Fischer Lajos 14
frt, dr. Gajzágó László 12 frt, id. Gspan Károly
20 frt, ifj. Groisz Gusztáv 12 frt, Hajós János 10
frt, Hilbert Kristóf örökössei 30 frt, Heller Adolf
20 frt, Kárvázy József 50 frt, Kontz Imre 8 frt,
Kovács Márton 10 frt, Krémer Ferencz 20 frt,
Köváry László 10 frt, Minorich Károly 7 frt, Mats-
kási Ferencz 50 frt, Schell Mihály 5 frt, S. Andor
50 frt, Tamási János 6 frt, Wendler Frigyes 30
frt, ezimadia czéh 50 frt, összesen 557 frt; ház-
bér 3122 frt; 88 kr, kamat 15 frt 50 kr, kiségitő
kamat 6 frt 20 kr, szelvény 41 ft 46 kr, vámbáz-
pinéze 28 frt, régi kamat S. G-tól 35 frt, elada-
tott Szamosújvárra Sz. Mih nak egy régi keme-
ző 40 frt, egy almárium 5 frt, csebresek 1868 ra
és 1869 re 26 kr, egész özvegy 1869 ben 3851 frt
30 kr, o. ért. megjegyzendő, az új építés 7800 o.
ért. frt ki van fizetve, a volt Streicher ház 25,300
frt árából a még hátra levő 1,600 frt Szt. György
napkor 1870 kiűfietendő. Kolozsvárt decemb. 31-
én 1869. Minorich Károly, bizott. elnök. Schültz
János, pénztárnok. Köváry László, b. jegyző.

(r.) Színház, művészet. — A múlt hét
szini eseményei sok érdeket és élvezetet nyujtot-
tak közönségünknek. Nagy Jakab, tilinkó mű-
vész két fölléptét kell első helyen kiemelnünk,
melyek nemcsak mindannyiszor megtölték a házat,
de mindnyájan megelégedve is távoztunk haza. A
repertoire-ból nagy mérvben leszorított Sar-
dou-féle vigjátékokból színtre került a „Benoi-
ton“ — Nem kívánjuk, hogy a francia vigjáté-
kokat előlterbe szorítsa igazgatónk, ha sikerültebb
hazai termékeket hozhat színre, ellenkező esetben
azonban, jobb szeretnők, hogy Sardou, Feuillet,
Benedix, Labich sat., mint Offenbach,
Suppe és Zaitz művei terjeszszék a cultust. A
„Benoi-ton“ bár egy helyeken kissé vontatva
ment, — min a körülményeket tekintve nagyon
nem esodálkozhatunk, — egyáltalában kielégítő
a közönséget. Sz. Mátrai Laura Clotild szerep-
ében ma is könnyedén, fesztelenül, kedélyesen
játszott s egy a társalgási jelenetekben, mint a hol
alakította kellett, tetszést osztott. Champrose-t Er-
délyi Sándor, a ezimszerepet Takács, Márthat
Kassainé, Didier Prielle játszták, kielégítő-
leg. — A Beczkó jutalmára pénteken színre ke-
rült „Büvös vadász“ opera előadás eléggé si-
került, azonban kifogást kell tennünk, bár tudva
hogy az ily salon rakéta nem tűzveszélyes, de
füstje alkalmatlan, minőlfogva jó lesz azt jövőre
teljesen mellőztetni. Weber K. Mária gyönyörű
dalműve e nélkül is megteendő hatású. Nagy füs-
töt csinált Bogó Alajos is szombati jutalomjátéka
alkalmával színre forcirozott „Hunyadi huszá-
rok“ című új feregelményvel. Holmi Árpád
Elemérke gyermeket tollából került ki e dolgo-
zat, melyről a „M. Polgár“ újdonsága már előre
kedvezőleg nyilatkozott bizonyos lupsai dramatur-
gok nyomán. Nincs egyetlen egy egészséges alak
e darabban, nincs egyetlen következetesen kidol-
gozott jellem, sőt bátran mondhatjuk, még meséje
sincs, hanem van ám benne elég stilisticai gyarló-
ság s több afféle. Az ily darabokkal nemcsak a
színpad tekintélyét, a jutalomjátékok jövőjét ront-
ják önké, de a közönség iránti tiszteletlenségnek
is bizonyos kifejezéseit látjuk jutalmazott részéről
történt ilyes eljárásban, mit megóvás nélkül nem
hagyhatunk. A ház zsúfolva volt!...

Heckenast Gusztáv kiadásában megjelent új könyvek:

- (Kolozsvárt Stein János könyvkereskedésében is kaphatók.)
- 1) „Az ösmagyar nemzeti szervezet és ennek elzményei hazánkban.“ Irta Hajnik Imre jogtudor és a győri kir. jogakad. rendes jogtanára. 34 lap. Ára 50 kr. o. é.
- 2) Az 1868. és 1869 ik évi törvények s azok életbeléptetésére és végrehajtására kibocsátott min. rendeletek gyűjteménye. Közl.: Szeniczey Gusztáv ny. kir. váltó-felülvizségi bíró. II. köt. 2 dik füzet ára 80 kr. o. é., — II. kötet 3 ik füzet ára 1 forint osztr. ért.
- 3) Az ausztriai magyar birodalom Statistika-nak vázlata, jogakademiai hallgatók számára, Dr. Kürthy János kir. jogakadem. tanár stb. 456 lap. Ára 2 frt 60 kr. o. é.
- 4) Magyarország történetének kézi könyve. Ke-rekgyártó Árpád, magy. kir. egyetemi tanár által. VI dik rész: II. József császár halálától, a reform-és nemzetiségi harcokig 1790—1840. 272 lap. Ára: 1 frt o. é.
- 5) Mennyiségtan elemei, szerkesztette Dr. Lut-ter Nándor. I. r. 40 kr., II. r. 30 kr., III. r. 40 kr., IV. r. 50 kr. o. é.
- 6) Kossuth Lajos levelei Bem altábornagyhoz. 1849. márcz.—juniúsig. Kiadja Makray Aladár. 91 lap. Ára 80 kr. o. é.
- 7) Kossuth Lajos, mint a magyar nép vezére és tanítója. Aranymondások stb. Kossuth műveiből. Szerkesztette és életrajzzal ellátta Aldor Imre; négy képpel; 159 lap; ára 1 frt o. é.
- 8) Népiszkolai tankönyv olvasmányokkal. Ir-ták: Bánhegyi István, tan. képezdei igazgató és Dr. Emericzey Géza gymn. tanár. 198 lap. Ára 50 kr. o. ért.
- 9) A nők hivatása. Irta Beniczky Irma. 239 lap. Ára 1 frt 20 kr. o. é.
- 10) Kis nemzeti muzeum (9) a legkedveltebb hősköltemények. 297 lap, ára 50 kr. o. ért.; (10) Abafi. Regény. József Miklóstól, ára 50 kr. o. é.
- 11) Tarkavilág és képes regőlő. 24 dik és utolsó szám; ára 25 kr. o. é.
- 12) Szavaltó könyv elemi iskolák és házi hasz-nálatra; összevezdte Borza Nándor, tanító. 98 lap. Ára 30 kr. o. é.
- 13) Barátfülek II. füzet, irta Papramorgó. 128 lap. Ára 80 kr. o. é.

Kertész József pesti nyomdájából ép most került ki: „Mezei József költeményei.“ 219. l.

KÜLFÖLD.

Páris, március 23. A törvényhozótestben Keratry ujoncsozási reformja elejtett, mintán a hadügyminiszter erőlyesen megtámadta azt s a moz-gó gárda fenntartását védelmezte. Több lap szerint azon bír jár, hogy Rouher beadt lemondását.

A „Journal Official“ egy Ollivierhez intézett császári iratot közöl, melyben a miniszter felhíva-

tik, hogy — miniszterársaival való értekezés után — a császár elé egy senátus consultum iránt ja-vaslatot terjeszzen, melynek folytán az 1852-diki plebiscitum által előállott alaphatározványok átal-kiathatlannul megállapítandók, a törvényhozói hata-lom két kamara közt megosztandó és a nemzetnek — a reáruházott jogok visszaadandók lesznek.

London, márcz. 22. este. Az alsóház mai ülésében, miután Gladstone megtartá a zárbeszédet, Irlandban a rend fenntartására vonatkozó törvény-javaslat — a második olvasásban — 425 szavazat-tal 13 ellen elfogadtattott.

Róma, márcz. 24. A zsinaton jelen lévő ösz-szes egyháznagyok búsvétra, illetőleg 14 napra, szabadságra bocsáttatták. — Pluyn bibornok a kon-stantinápolyi örményeknek a pápától egy erőlyes felhívást visz meg, melyben engedelmesség paran-csoltatik Hassoun patriarcha iránt.

Az olasz második kamra, f. hó 20 iki ülésében, a kormánynak engedélyt adott, a budgetnek ápril végéig leendő ideiglenes kezelésére. Ezen ese-ményt az „Opinione“ azon kérdéssel kíséri, hogy vajjon ez lesz-e az utolsó provisorium, mely a par-liament által, pénzügyi téren, ez év folytában meg-ajánlatott, s e kérdésre határozottan nem mel vá-laszol. Szerinte bármily buzgók legyenek is az egyes mérlegek iránt jelentéstevevő bizottmányok, s bármennyire óhajtsin is a kamra valahára cselhoz jutni, mégsem lehetend kikerülni a megújított pro-visoriumok hátrányát.

Stuttgart, márcz. 23. A kamara tegnapi ülésében kinyilatkozatá Varubühler miniszter, hogy sohasem fog beleegyezni abba, hogy a katonai egyezményt hollygassák, nehogy ezáltal Würtem-berg a német területnek a többi német hadseregek-kei való közös védelme iránt vállalt kötelezettsé-gének loyalis teljesítése alól magát kivonja.

Parlamentum körökben az hallatszik, hogy a miniszteri válság aligha fog eldöntetni a katonai terhek csökkentése feletti viták bevégződése előtt. Ellenben valószínűnek tartják a kamara feloszlatá-sát, az esetre, ha az ezen irányban tett Schott-féle indítvány elfogadtatték.

Rómánia. A „Liberté“ hez Romániából igen nyugtalanító tudósítások érkeztek. A Bukarestből kapott öszszes levelek Károly fejedelem helyzetét igen válságos, s a dynastia-ellenes agitatót nő-vekvőben levő gyanánt tüntetik föl. Ezen izgatás-nak kettős jellege van; az ellenéek egy része Kuza fejedelem visszahelyezésére törekszik, — míg a másik, — Bratiano és Rosetti vezérlete alatt, — nyiltan a köztársaság mellett működök. Ez utó-bi párt tetemes erőszakossággal jár el: — annak egyik közlönye, a „Republica“, még csak néhány nap előtt is a románokat himezoztentő fegyverre szólította, oly cselből, hogy a „német betolakodó Ro-mánia szent földjéről elűzessék,“ — s köztársaság kiáltassék ki, — Bratiano János elnöksége alatt.

Tulajd. és felelős szerkesztő: Sándor József.

Nyilttér. *)

T. szerkesztő úr! Jelen évi lapjának 31-dik számában pesti levelezője — márcz. 6 ról 1870. — megjelent cikkére, alább következő szerény észre-veletem lapjának kiadását — a sajtótörvény 19 ik § sa értelmében — kérem:

A Csiky Sándor képviselő gr. Haller Ferencz-féle ügybeni interpellatióra írja a levelező, „mit fog tenni és felelni a miniszter, ahoz semmi kö-zöm.“

Nekem sincs cikkéhez — a nagy mérvű kö-vetkezetlenségen kívül — semmi közöm. A következetlenség hibonyitásával szolgálja-nak saját tételei:

„De arról meg vagyok győződve, hogy a mini-zter a tárgy legapróbb részleteit is ismeri s ennek következtében a közügy érdekeit ép ugy, mint a magánosok jogait tiszteletben fogja tartani.“

Alább:
„Nézetem szerint, miután a kormány meg-tette a szükséges vizsgálatokat, s ennek eredmé-nye gróf Haller Ferencz elmozdítása lett, a bel-ügyminiszter, mint ilyen, bevégezte teendőit.“

A vizsgálatok eredménye nem lévén volem közölve — noha 1869. september hó 18 ról fölkér-tem a belügyminiszter urat, hogy a kormánybizosi vizsgálatok határozathozatal előtt az audiator et altera pars elvinél fogva közöltessenek — meghall-gatatlannul miért büntettessem? levelező azon tör-vényes és méltányos tétéle ellenére, hogy bel-ügy-miniszter úr a közügy érdekeit ép ugy, mint a ma-gánosok jogait tiszteletben fogja tartani, miért a honnan levelező párfalán következetessége? hogy miután a közügy érdeke ép ugy, mint a magános önvédelmi joga alkotmányos országban önkénytlag lábbal van tapodva, mégis levelező nézete szerint a belügyminiszter úr bevégezte teendőit, mert a kormány megtette a szükséges vizsgálatokat s eredménye gr. Haller Ferencz — meghallgatatlannul — elbocsáttatása lett.

Fejéregyháza, márczius hava 14-én, 1870.
Ifj. gr. Haller F. *)

*) Az e rovatban megjelenő cikkekért csak a sajtó-hatóság szemben vállal felelősséget a Szerk.

*) A lapunk idei 31 dik számában megjelent az Csiky Sándor o. gy. képviselő interpellatióját tárgyzó pesti levelezőre reflectálni kívánván, gr. Haller Ferencz egy cikket küldött be, s ez a „M. Polgár“ egyik közlebbi nyiltterében meg is jelent. Most gr. Haller Ferencz oly hozzáadással kér fel e cikk fel-vetelére, hogy az „eredésből adatott a „M. P.“ szerkesztőség-ételére, hogy az „kérdéses — bár hozzánt címzett — cikk nek.“ Mután az „kérdéses“ már napvilágra ládott, annak közleddől egyik iteni lapban már napvilágra ládott, annak közleddől magunkat fölmentes az illetőség kerülmi szokott, nehogy azonban közrebecsátlás a lehelőség kerülmi szokott, mintha mi a lapunkban bárkinek is ügyre lehessem azt állítani, mintha mi a lapunkban megjelölt közleményekre vonatkozó megjegyzésektől a lét meg-tagadók, közöljük e cikket, utalván egyszerűságra a lapunk 36-dik számában elmondottakra. A felelős miniszternek mindem parlamentaris kormányzattal bíró országban jogában áll bármely közigazgatási tisztviselőt, az indokolt elősorolások nélkül egyez-rieni fölmenteni, s az ily miniszteri cselekmények ajádkép in-terpellatio tárgydát sem képezhetik, minőlfogva ezen ügyet pesti levelezőnkkel együtt mi is bevégeztünk tek-njük. Szerk.

Előleges jelentés.

A tavasz beálltával létrehozni törekedtem azon eszmét, mely hírlap útján is közölve levén, nem félve, hogy ellentétessel találkozandok: a n. é. közönségnek eddig irányomban tanúsított kegyes pártfogására helyezem e részemben is reményeim és újabb vállalatom sikerét, mely vállalat „kizárólag férfi-divat és férfi-ruhakészítő üzlettel” szoros kapcsolatban áll:

a férfi-lábbeli készítettés.

Ezen sürgető és szükségessé vált intézkedés által hasznost és előnyöst vélek tenni, a midőn egy jeles szakvezetőnek nyertem meg e célra fáradhatlan munkásságát, ki méltó arra, hogy neki erőmet, időmet adozzam, s e szakmában „valódi” művészi működésével megnyugvást szereznek a helybeli és vidéki n. é. közönségnek, a nemes fiatalágnak arra néz, hogy piacunkon az annyira érezhető hiánynon egyetértés-összetartási számdékkal segítve leend.

Csinos és tartós lábbelit kicsinyben és nagyban gyorsan és jutányosan állítandok elő. **Schwarz Károly** urat, kívül több évekre szerződést kötöttem, magammal vittem a férfi lábbeli műhely berendezésére szükségeltetők bevásárlására, és a szilárd anyagok: „börnemek” megválasztására, szorgalmas iparos segítők gondoskodása végett.

A férfi lábbeli szabászati terem **ugya csak üzlethelyiségem** (főttér 6. sz. dr. Pataky Dániel ur háza alatt) **udvarán földszint leend.** **A műhely** mitgs gr. Eszterházy Kálmán ur tordautcazi háza alatt.

Megrendelések kizárólag üzlethelyiségemben fogadtatnak el, s kívánatra a szabász mértékével végett a tisztelt megrendelőkhöz a legszívesebben házakhoz is elmegy.

1870. ápril hava elején azonnal, hogy bevásárlási útból visszatértem, e vállalkozási tereim is megkezdem működésemet, melyet siker fog koronázni akkor, ha igaz állításomról a n. é. közönség meg fog győződni, miszerint **csinosabb, tartósabb és olcsóbb férfi lábbelit** — mint Schwarz Károly ur szabász tehetsége és akaratával — külföldi piacok alig képesek előállítani.

Megrendelés útján, és a mi késleltetésben is leend, oly szilárdul készült munka, melyen a művészi izlés fejlesztése látható fog lenni, s azonkívül a főterekvés célja híven ez lesz:

Élni az idővel, avagy haladni a korrall!

A tavaszi időnyre legnagyobb és legtevékenyebb férfi ruha-készítő üzlettel, s kizárólag **férfi divat-raktárom** szíves figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek, melynek alapítása óta arra törekedtem, hogy a legelőzékenyebb szolgálat, a lehetőleg legnagyobb pontosság, a legjutányosabb árak által igen tisztelt látogatóim becses bizalmát megörökítem.

Azon óhajtatnak is eleget fogok tenni, hogy a közelebb eső kisebb városokat szabászaimmel meglátogatom, a hivatali testületek tisztelt egyéniségeinek pontos ruha- és lábbeli-mértékét vétetni.

Vidéki megrendelések minden irányban pontosan teljesítettek.

Kolozsvártt, márcz. 20. 1870.

Készséges alázattal:
BORZA ISTVÁN.

A kolozsvári hitelbank és zálogkölcösöntársulat

1. számitól váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;
2. vesz és elad földtehermentesítési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovására;
3. béhajtt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más ezim levő követeléseket; kivézi a pénztárból az utalványozott földtehermentesítési kötvényeket;
4. elfogad örzemenyképpen mindennemű értékpapirokat és értéktárgyakat;
5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok útján lebet rendelkezni;
6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátratilag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilyenü pénztárjegyek legkisebb értéke 100 frt.;
7. a zálogkölcösön-üzletben kölcsönököt ad a) mindennemű ingóságra, b) drágaságra; ékszerre s arany és ezüstneműre; c) értékpapirokra, azaz mindennemű államkötvényre és iparvállalati részvényre. (74) 4-*

(141) (3-3)

Haszonbéri hirdetmény.

A kolozsvári sétányon lévő **KIÖSZK** czukrászati és egyszersmind vendéglő, ételek és italok árulhatási jogával f. évi Szentgyörgynaptól kezdve **egy, esetleg három évre** bérebe adatik. Vállalkozási ajánlatok csak írásban fogadtatnak el, s f. évi **ápril 9-kén d. e. 12 óráig** egyleti pénztárnok dr. Hintz György urhoz bépecsételve beadandók. Az ajánlatokban világosan kifejezendő, hogy egy, vagy több évre szólnak-e?

Ezenkívül haszonbérbe adatik a Sétátér **egész évi tütermése** (a Rózsaliget és a Kiöszk környezetének kivételével.) Erre vonatkozó írásbeli ajánlatok is a fennirt napig az egyleti pénztárnokhoz nyújtandók be.

A Sétátér-egylet választmányára.

VICTORIA

biztosító-társaság Kolozsvártt.

Biztosítéki alap:	Forgalom:
Alapítóke . . . . . 1.500.000 frt — kr.	Bevétel 1868-ban: . . . . . 1.041.596 f. 87
Tartaléktőke . . . . . 25.449 „ 80 „	Osszes kárfizetés . . . . . 468.139 f. —
Díjtartalék . . . . . 520.748 „ 24 „	
Osszesen: 2.046.198 „ 04 „	

Tűzkárok ellen biztosítást nyújt, minden az épületekben elhelyezett ingóságokra ugyint:

a) **lakházakban:** bútorkra, tükrök, képek, órák, szőnyegek, tüveg- és porcellán neműk, függönyök, férfi- és női-ruhák, ágy-, asztal- és fehérművek, könyvek, konyha eszközök stb. stb. szóval minden névvel nevezendő, egy háztartáshoz szükséges kellékek.

b) **gazdasági épületekben:** szekerek, ekék, szának, egyéb gazdasági eszközök és gépekre, ugy marhák, lovak, juhok, sertésekre stb.

c) **kereskedésekben:** a kereskedés minden ágához tartozó cikkekre;

d) **műhelyekben:** készletek, feldolgozandó anyagok, készmunkák, szerszámokra stb. (98) (3-*)

fennbirt cikkekre nézve a biztosítási díjak az illető épület fedél díjához arányban **temesen leszállítottak**, ugy hogy mindenki csekély áldozattal minden ingóságait biztosíthatja s különben is a felvétel minden tekintetben könnyítve van.

Ingóságok biztosítás alá fogadtatnak más társaságnál biztosított, vagy éppen nem biztosított épületekben is.

A díjazási arány, ugy egyéb szükségesek iránt felvilágosítással szolgálnak, a vidéki ügynökségek és helyben Kolozsvártt

a „VICTORIA” biztosító társaság vezérigynöksége nagy piac gr. Kemény Sámuel-ház.

Isten áldása Kohn-nál Bécsben!!

Váltóiroda, tőzsdé- és sorsjáték-iroda. Vásárlása- és eladása mindenféle állam- és üzletpapirnak, arany- és ezüstpénznek, tőkeelhelyezések ajánlása, szelvények beváltása és felvilágosítások.

Sorsjáték-iroda. Sorsjegyek és igérvények minden húzásra. 20-ad részletjegyek 1864-diki államsorsjegyre 8 frt., hitelsorsjegyre 10 frt.- egy ily részletjegy megvásárlása által a tulajdonos azonnal játszik egy húzás részére a részletjegyben pontosan körülirt és nálunk letetményezett sorsjegyek, és e sorsjegy egy húzás részig az 8 tulajdonosa. Ily részletjegyeket a napi árfolyam szerint mindig visszavesszünk.

Sorsjegyek részletfizetésre. 1864 ki igérvények 3 frt. mintegy 500 frt. letetmény befizetése mellett minden egyes húzásra, az az 5000 frt. pontosan és szigorún, alku-zok kibebjárása nélkül, egyenesen általunk eszközölhetnek. Meghosszabítások a legolcsóbban. A nyereség azonnal és minden levonás nélkül kifizetetik. Programm ingyen. Írás- és szóbeli megkeresésre felvilágosítás.

Kohn József és Társa,

Pénzváltó, Bécs, Stadt, Schottengasse, N° 6.

nyomatott az ev. ref. főtanoda hetüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

nyomatott az ev. ref. főtanoda hetüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

nyomatott az ev. ref. főtanoda hetüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

nyomatott az ev. ref. főtanoda hetüivel (Bel-farkasutca 74 sz.)

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi uton gyógyít a nehézkör valódi orvosa **Dr. Killisch**
O. Berlinben, Mittelstrasse N° 6. Eddigélé 100-nál több nyavalyatörést gyógyított meg. (97) 29/3 (11-156)

Valódi rumburgi szövetek,

(TISZTA LENVÁSZON)

jótállás mellett

3/8 széles, egy vég 53 bécsi rőf, 21 frtől 52 frt.

5/8 „ „ „ „ „ „ 49 frtől 65 frt.

9/8 „ „ „ „ „ „ 28 rőfös lepedőknek 54 frt.

rőf számra 1 frt. 50 kr. s ezen kívül figyelmeztet jól ellátott

Callicot raktárára szoknyáknak és lepedőknek, 12/8, 10/8, 9/8, 8/8, 6/8, 5/8, 4/8, széles; továbbá

Chifon raktárára, egy bécsi rőfnél szélesebb finom szoknyáknak percaill helyett különösen ajánlható; rőf számra 30 krtól 45 krig o. é.

Gazdagon ellátott raktár **kallatlan** (fehéritetlen)

amerikai gyapott szövetekből (gyapottvászon),

minden szélességben, 100-105 és 60-67 rőfös végekben; **ugyanazok fehéritve** 20 rőfös végekben a legjutányosb gyáriáron stb.

TEUTSCH J. B. Segesvártt.

Vidéki megrendelések postai utánvét mellett szokott pontossággal teljesítettek.

Megjelent és már kapható:

Kolozsvártt **Stein J. Pesten Mach és Stein** könyvkereskedésében:

Gr. Széchenyi István

világhírű

„BLICK”-jének magyar fordítása.

Közli **K. PAPP MIKLÓS.**

I-só és 2-dik füzet 1 frt.

A váltóeljárás

a marosvásárhelyi királyi tábla területén jelenleg érvényes alakjában.

Írta **dr. Haller Károly**, a kolozsvári kir. jogakadémián ny. r. tanár, a jogtörténelmi és bírói államvizsgálati bizottság tagja stb.

Ára 40 kr.

Egészségi könyvtár.

I. kötet.

A husevés

az ösztön, az ész, a lelkiismeret a vallás-történelem és a természettudományok itélőszéke előtt. **Med. dr. NAGEL RICHARD** német szövegéből fordította **Velis Simon** természeti (viz) orvos, orvos-sebész, szülész és szemész. Ára 40 kr.

A „Magyar Polgár”

nagy naptára

Szerkesztette **K. PAPP MIKLÓS.**

Teljes tisztí czimtár s a Királyhágón ineni vásárok pontos jegyzékével. **Ára 1 frt o ért. Postán küldve 1 frt. 5 kr.,** mely vagy készpénzben beküldendő, vagy posta utánvétl útján megrendelendő.

Gazdasági zseb-naptár

1870-re.

Szerkeszti **KODOLÁNYI ANTAL.** Ára 1 frt 80 kr.

Stein János könyvkereskedése Kolozsvártt, elfogad előfizetéseket a

„Pápák bűnei”

czimű három kötetes munkára. **Előfizetési ára 3 frt.**

Legújabb találmány!

Légnymomasos tentatartók,

melyekben a tonta soha ki nem szárad, nem sűrűdik meg és üledéket nem képez.

Csinos porcellán kiállításban darabja **50, 75, 90 kr.**

Továbbá: **Delejtük napórával** (Compas) 1 forinttól 4 frtig.

Mérnökök számára **teljes rajzeszközök** (Reiszeug) **30 krtól 20** forintig.

Ugy szintén megrendelhető:

100 darab legdivatosabb névjegy fekete vagy más színben **50, 60, 70 kr.**

STEIN JÁNOS papirkereskedésében Kolozsvártt.

Belgiumi Parafin-kenőcs

(sárga és kék)

Gépolaj (olaszországi faolaj.)

Kenőolaj (savanytalan repceolaj.)

Moderateur lámpaolaj.

Petroleum amerikai.)

Ligroin.

Parafin és Stearin-Gyertya.

Kátrány (veres és fekete, totózetek festésére.)

Szurok.

Gyanta.

Kulsteini Cement.

Gyapjamosószér.

Gálliczkó.

Angol gabnazzások

és egyéb cikkeket legjobb minőségben és legjutányosabb áron kaphatók.

Singer Henrik

kereskedésében, PEST, váci-út 58. szám, Balassa-téle ház közelében.

Mindenféle lőhere, takarmány répa, és egyéb vetőmagvakat kívánatra bizományképen díjmentesen vásárolk be a legelső készből, s eredeti vádművel szállítok.

Arjegyzékek bérmentesen küldetnek. Levelezés magyar és német nyelven.

Gazdasági és kerti veteménymagvak.

Lucerna francia.

magyar.

Lóhere Steier.

Burgundi répa.

Tarló répa.

Bükköny.

Fűmag, francia és angol.

Ákászfamag sat.

Mindennemű kerti vetemény magvak, s mintegy 300 féle legújabb virág magvak, legjobb minőségben és jutányos áron.

Szentjánosi Ferencz,

Kolozsvártt.